

Udskriftsdato: 15. december 2025

KEN nr 9527 af 24/09/2013 (Gældende)

Pressenævnets kendelse i sag nr. 13-70-00506

Ministerium: Justitsministeriet

Journalnummer: 13-70-00506

Pressenævnets kendelse i sag nr. 13-70-00506

Resumé

bt.dk bragte artiklen *KGB-spion var farlig for Danmark* sammen med flere billeder af en kendt skatterevisor, som bt.dk dagen før havde skrevet om i forbindelse med KGB. På den måde insinuerede bt.dk, at han skulle være spion. Pressenævnet kritiserer bt.dk for at bringe billederne.

Pressenævnets begrundelse og afgørelse:

Spørgsmålet om, hvorvidt straffeloven er overtrådt henhører under domstolene og falder uden for nævnets kompetence. Dette forhold behandles derfor ikke.

I medfør af medieansvarslovens § 49 har Pressenævnet kompetence til at pålægge redaktøren for det indklagede medie at offentliggøre nævnets kendelse. Det ligger derimod uden for nævnets kompetence at pålægge et medie at undskylde for artikler efter medieansvarsloven.

Det følger af de vejledende regler for god presseskik, at det er mediernes opgave at bringe korrekt og hurtig information. Så langt det er muligt, bør det kontrolleres, om de oplysninger, der gives eller gengives, er korrekte. Oplysninger, som kan være skadelige, krænkende eller virke agtelssesforringende for nogen, skal efterprøves i særlig grad, inden de bringes, først og fremmest ved forelæggelse for den pågældende. Forelæggelse bør ske således, at der gives den adspurgte rimeligt tid til at svare. Angreb og svar bør, hvor det er rimeligt, bringes i sammenhæng og på samme måde. Dette gælder i særlig grad krænkende eller skadelige udsagn. Overskrifter og mellemrubriker skal i form og indhold have dækning i den pågældende artikel eller udsendelse. Det samme gælder de såkaldte spisesedler. Dette følger af punkterne A.1, A.3, A.4 og A.6. Herudover skal meddelelser, der kan krænke privatlivets fred, undgå, medmindre klar almen interesse kræver offentlig omtale. Det enkelte menneske har krav på beskyttelse af sin personlige anseelse jf. punkt B.1.

Pressenævnet finder, at artiklen på BT's hjemmeside "*Dokumenter afslører: Kendt skatteekspert hjalp KGB*" af den 8. juli 2013 kan betragtes som en selvstændig artikel. Nævnet finder det beklageligt, at BT bringer en mindre selvstændig artikel med de omhandlede påstande på sin hjemmeside og først i en ny selvstændig artikel i trykte avis bringer resten af "historien", herunder klagers svar på angrebet. Da det imidlertid med tydelighed fremgår, at den fulde artikel kan læses i den trykte avis, ligesom klager i artiklens første afsnit på hjemmesiden citeres for blot at have diskuteret politik med den angivne medarbejder på den russiske ambassade, finder nævnet ikke fuldt tilstrækkeligt grundlag for at udtale kritik.

Angående betegnelsen af [Klager] som "skatteekspert" finder Pressenævnet, at dette hverken giver anledning til at tro, at [Klager] var skatteekspert på det i artiklen omhandlende tidspunkt eller at hans daværende kontakter til en mulig KGB-agent skulle have forbindelse til hans nuværende erhverv. Nævnet finder derfor ikke anledning til at udtale kritik heroverfor.

Nævnet finder, at [Klager]s tidligere relationer i forhold til en mulig KGB-agent er af almen interesse. Pressenævnet finder ikke, at det er i strid med god presseskik, at klagers navn er offentliggjort i forbindelse med artiklen. Klager har fået forelagt beskyldningerne. Parterne har imidlertid modstridende forklaringer angående den fulde dokumentation af beskyldningerne. Efter en samlet vurdering, herunder artiklernes indhold, gengivelsen af klagers svar på de angivne

påstande, parternes forskellige oplysninger omkring en del af dokumentationen og det forhold, at Pressenævnet ikke har mulighed for at tage stilling til hvilken forklaring, der er den rigtige, finder nævnet ikke fuldt tilstrækkeligt grundlag for at udtale kritik.

Angående artiklens spiseseddel og forside *"Ven med KGB"* af den 8. juli 2013 finder nævnet, at dennes indhold har dækning i selve artiklen. Nævnet udtaler derfor ikke kritik.

Pressenævnet finder derimod, at de tre billeder af [Klager] på bt.dk's artikel *"KGB-spion var farlig for Danmark"* er misvisende i forhold til artiklens indhold. Billederne insinuerer, at [Klager] var KGB-spion. Da billederne, efter det for Pressenævnet oplyste, endnu ikke er fjernet fra artiklen, udtaler nævnet sin kritik.

I medfør af medieansvarslovens § 49 pålægger Pressenævnet herefter den ansvarshavende redaktør af bt.dk at offentliggøre følgende:

"[Rubrik]

Pressenævnet kritiserer bt.dk

[Underrubrik]

Billederne bragt i forbindelse med en artikel antyder, at manden på billedet var spion

[Tekst]

bt.dk bragte i juli artiklen *KGB-spion var farlig for Danmark*. Den handler om, hvordan KGB ifølge PET skaffede spioner. I forbindelse med artiklen bragte bt.dk billeder af en kendt skatterevisor, som bt.dk dagen før havde skrevet om i forbindelse med relationer til KGB.

Ved at bruge billeder af skatterevisoren på den måde, insinuerede bt.dk, at han var spion, hvilket ikke stemmer overens med teksten i artiklen. Da bt.dk ikke har fjernet billederne, udtaler Pressenævnet kritik.

Hele kendelsen kan læses på www.pressenaevnet.dk"

* * *

Pressenævnet bemærker, at nævnet i sin årsberetning for 2005 præciserede praksis vedrørende offentliggørelse på internettet. En kendelse bør bringes i mediet i en periode, der svarer til den tid, i hvilken den påklagede artikel har været bragt, og der bør oprettes et link til kendelsen fra artiklen, hvis denne fortsat bringes på hjemmesiden.

[Klager] har klaget over en spiseseddel, forsidehenvisning og en artikel bragt i BT den 8. juli 2013 og to række artikler bragt på bt.dk den 8. og 9. juli 2013, idet klager mener, at god presseskik er tilsidesat.

1 Sagsfremstilling

BT bragte den 8. juli 2013 spisesedlen *"BT Afslører. Kendt SF'er og førende skatteeksperts ukendte fortid:"* og med større skrifttype *"Ven med KGB"*. Herunder stod med mindre typer *"Mødtes ofte med Sovjet-spion"* og *"PET: Han førte kartotek over politifolk."* Til overskrifterne var indsat et ældre billede af [Klager].

På avisens forside bragtes samme dag en henvisning identisk med spisesedlen.

Avisen bragte på side 16-17 bragte artiklen *"Skatteekspert hjalp KGB."* med underrubrikken *"Under den kolde krig hjalp skatteekspert beredvilligt den fjendtlige efterretningstjeneste KGB med at skaffe*

kontakt til politikere, der senere skulle hverves som agenter. Selv siger [Klager]: 'Vi diskuterede bare politik'." Af artiklen fremgik følgende:

"En af Danmarks bedst kendte og mest respekterede skatteeksperter, medlem af Skatterådet [Klager], fungerede under den kolde krig som 'talentspejder' for den fjendtlige sovjetiske efterretningstjeneste KGB. Han plejede hyppig kontakt med en KGB-officer i København og førte – frygtede PET – et omfattende kartotek over ansatte i politiet.

Disse påstande fremgår af en række dokumenter fra Politiets Efterretningstjeneste, PET.

Den i dag 68-årige [Klager] vakte første gang PETs interesse i 1966 – fire år efter Cuba-krisen, der havde bragt verden på randen af atomkrig mellem USA og Sovjetunionen. [Klager] var da 21-år og medlem af landsledelsen i SUF, Socialistisk Ungdoms Forum. De følgende to år var [Klager] under delvis overvågning af agenter fra PET, der frygtede, at hans forhold til især en KGB-agent på den sovjetiske ambassade ville udvikle sig 'konspirativt' og dermed ulovligt, idet det er strafbart at hjælpe en en fremmed efterretningstjeneste med at operere i Danmark. PET så særligt alvorligt på, at [Klager] – ifølge PETs kilder – førte et kartotek over 2.000 politifolk og PET frygtede direkte, at [Klager] ville videregive nogle af disse oplysninger til KGB.

Morsom aktivist

BT har talt med en række personer, der i 1960'erne kendte [Klager] og hans politiske virke godt – og alle afviser samstemmende, at [Klager] 'nogensinde' førte et kartotek over politifolk. De beskriver [Klager] som en uhyre 'intelligent og morsom politisk aktivist', der aldrig ville inddrage sig på ulovlige aktiviteter på vegne af Sovjetunionen. Ikke desto mindre tillagde PET oplysningerne så stor betydning, at det i en 'månedsrapport' fra marts 1972, der angiveligt er delt med Danmarks partnere i NATO, fremgår, at '[Klager] opbyggede et omfattende kartotek over PET-medarbejdere'.

Selv siger [Klager]:

- Jeg har aldrig ført noget kartotek over politifolk. Aldrig nogensinde. Og jeg har aldrig opbevaret et kartotek, hverken hos mig selv eller hos SUF.

Han tilføjer, at han tror, at der er tale om en misforståelse, og at PET har 'forvekslet' ham med en anden.

Spiste og drak

[Klager] siger i dag, at han ganske ofte plejede omgang – spiste, drak og førte politiske samtaler – med 'kulturattaché på den sovjetiske ambassade Viktor Lipskij – og at [Klager] nok vidste, at han arbejdede for KGB', men også, at han ser 'intet forkert i det'.

- Jeg har aldrig på noget tidspunkt ment, at hvad jeg gjorde, var forkert, odiøst, ulovligt eller på nogen måde kritisabelt – hverken dengang eller nu. Jeg – og vi – talte med Lipskij, mødtes med ham og drak vodka med ham. Vi talte politik, nedrustning, vi talte om verden, og han fortalte, hvilke tanker man gjorde sig i Sovjet. Jeg har aldrig gjort noget, der kan siges at være konspiratorisk eller ulovligt, jeg har talt med ham, og jeg har diskuteret politik med ham. Intet andet.

KGB-officer Viktor Dmitrievich Lipskij, født 21. december 1930 og således 15 år ældre end [Klager], blev udstationeret som tredjeseekretær på den sovjetiske ambassade i København i december 1963 og etablerede omgående en række kontakter til ungdoms- og studenterorganisationer. PET betegnede Lipskij som en 'flittig og effektiv' officer, der dyrkede sin venner med receptioner, fester og rigelige mængder vodka og kaviar.

Kollegieværelse

Godt ét år senere, i januar 1965, konstaterede PET, at Lipskij 'optog kontakt' med [Klager], der sad i landsledelsen i Socialistisk Ungdomsforum. De mødtes ofte, på ambassaden, på restauranter og på [Klager]s bopæl, et kollegieværelse på Nørre Allé i København. Fra efteråret 1966 frygtede PET, at

forholdet udviklede sig i mere 'konspirativ retning', altså at de to ikke længere 'blot' diskuterede politik, men at en mulig hvervning var i gang.

Af en telefonaflytning fremgik det, at [Klager] i en samtale med Lipskij sagde, at han havde 'nogle oplysninger om...', hvorpå han straks blev afbrudt af Lipskij, der foreslog, at de mødtes.

Disse detaljer fremgår af en række oplysninger fra PET-kommissionen, der i 2009 beskev samarbejdet mellem [Klager] og KGB-officeren, dog uden at nævne [Klager]s navn. Af rapporten fremgår det også, at en PET-kilde, der kendte [Klager] privat, skal have sagt, at [Klager] 'uden nogen form for skrupler vil videregive en hvilken som helst form for oplysninger, som russerne måtte bede ham om at skaffe, såfremt dette ikke indebærer en alt for stor risiko', ligesom en PET-kilde hævdede, at [Klager] havde videregivet et referat af SFs hovedbestyrelsesmøde til KGBmanden.

[Klager] siger i dag, at det var et partiprogram – og formentlig samme kilde kaldte [Klager] en 'luerød marxist af den knaldhårde type.'

Sovjetiske forbrydelser

[Klager] afviser selv, at han var 'specielt rød' – han havde, i modsætning til mange andre unge SF'ere, ikke en baggrund som ungkommunist, og han var yderst kritisk over for de sovjetiske forbrydelser og systemet med arbejdslejre i Sibirien, de såkaldte Gulaglejre.

[Klager] afviser også, som det fremgår af PET-dokumenterne, at han deltog i venstrefløjens arbejde med at registrere danske efterretningsfolk. Ifølge dokumenterne havde 'en pålidelig kilde' oplyst, at [Klager] havde fået til opgave af SF at identificere de politifolk, der var ansat i PET, og kilden hævdede, at han under et 'besøg' hos [Klager] – det fremgår ikke, om det var på et kontor eller privat – havde set 'et stålskab', der indeholdt 2.000 kartotekskort på politifolk og avisudklip om PET. Det blev også påstået, at [Klager] ville skygge PET-folk for at finde tjenestens kontorer, at han havde 'efterretningstjeneste og overvågning på hjernen', at han mente at genkende PET-folk på gaden, at han blev aflyttet og overvåget, og at PET havde kontorer i den opgang, hvor han arbejdede.

Oplysningerne om kartoteket i stålskabet stammer angiveligt blot fra én enkelt kilde og er efter det oplyste ikke bekræftet af andre, og det er derfor muligt, at påstanden er fri fantasi.

Konspiratorisk

BT har forsøgt at efterprøve PETs påstande – en enkelt kilde, der kendte [Klager] godt, men udtaler sig på betingelse af anonymitet, siger, at [Klager] 'var konspiratorisk' og, som mange andre på den tid, 'meget optaget' af PETs påståede overvågning og registrering. Andre siger, at [Klager] blot var en morsom mand med sans for politiske happenings, der ikke var drevet af benhård ideologi, men alle kilder mener, at [Klager] ikke ville opbevare navne på PET-folk.

Det står dog klart, at [Klager], der i 60'erne i det daværende Ligningsdirektoratet stort set var nabo til et kontor, der blev anvendt af efterretningstjenesten, og at påstanden om, at han så efterretningsfolk 'på gaden' derfor meget vel kan være rigtig.

Ingen af PETs oplysninger tyder dog på, at [Klager] var agent og dermed overtrådte straffelovens bestemmelser om spionage. Faktisk var han, noterede PET, 'omhyggelig' med ikke at blive involveret i ulovligheder.

PET skrev dog i et notat fra 1967, at 'det er efterhånden ganske klart', at [Klager] optræder som 'talentspejder for den sovjetiske efterretningsofficer Viktor Lipski' ved at formidle kontakt mellem KGB-manden og især unge politikere.

Samme kvalitet som BT

Selv siger [Klager], at han 'ikke tager PETs påstande særlig tungt eller særlig alvorligt. Indholdet i PETs rapporter om ham har samme kvalitet som indholdet i BT', mener han.

- Det er anonyme udsagn med meget lav sandhedsværdi, uddyber han.

[Klager] siger om ordet 'talentspejder', at han 'ikke kendte til hemmeligheder' og 'bestemt ikke hjalp med at rekruttere agenter', men [Klager] bekræfter, at han gerne og ofte introducerede KGB-officer Viktor Lipskij til 'alle, der ville møde ham'.

[Klager] siger, at formålet med samtalerne 'ikke kun var at få indtryk af, hvad der udviklede sig i Sovjet, men også et forsøg på at give repræsentanter for Sovjet et mere rigtigt indtryk af SFs politik og Danmarks udvikling, så de ledende kredse i Kreml ikke kun byggede på informationer fra den gamle garde i kommunistpartiet, der hadede SFs stifter Aksel Larsen'.

Også ungkonservative

Flere kilder, BT har talt med, fortæller, at [Klager], i kraft af sit 'krøllede' og skægge væsen og sin høje intelligens, i sidste halvdel af 60erne var et 'selvskrevent samlingspunkt' for politikere, både fra SF og de unge socialdemokrater, men også ungkonservative, der fandt glæde ved selskabet – både med [Klager], men også Viktor Lipskij. Og at den nære relation til [Klager] derfor var vigtig for KGB."

På side 17 bragte BT artiklen "*Socialistisk frontkæmper: 'Vi havde ingen respekt for PET'*" med underoverskriften "*Politisk aktivist afviser, at [Klager] var agent for KGB*". Af artiklen fremgik følgende:

"Ole Stig Dvinge Hansen, i dag 78 år, tidligere politisk aktivist og formand for landsledelsen i Socialistisk Ungdoms Forum 1964-1966, har ikke mistet kampgejsten.

Efterretningstjenesten skal vise ham og de andre SUF'ere, hvad PET har registreret om dem.

- Jeg har spurgt så mange gange. Men aldrig fået svar, siger han.

Kamp mod registrering

Vigtigt i 60ernes politiske kamp var – foruden modstand mod oprustning, våbenkapløb og Vietnam-krig – kampen mod registrering og den 'forbryderiske og udemokratiske registrering', der fandt sted.

Hansen er sikker på, at de unge aktivister blev 'overvåget og skygget i tide og utide'. De unge SFere havde, siger han, 'et glimrende samarbejde' med det almindelige politi, bl.a. om, hvordan demonstrationer skulle afvikles, men det hemmelige politi: Nix!

- Vi havde ingen respekt for PET dengang. De var – ja, dumme. De kunne ikke se forskel på lovlige og suspekte aktiviteter. Alt var suspikt. De så spøgelse overalt. Efterretningsfolk skulle finde spioner – og så fandt de sgu spioner. De ville hellere sidde på et kontor og klippe og klistre i stedet for at gå på gaden og finde rigtige forbrydere, siger Ole S. D. Hansen.

Af samme grund giver den gamle formand 'ikke en skid' for påstanden om, at ung-SF'eren [Klager] var 'talentspejder' for KGB. [Klager] var en 'spøgefugl, en uhyre morsom aktivist, der ikke var særlig ideologisk.' Engang inviterede [Klager] betjente i PET med til sin fødselsdag – 'kom gerne udklædt', skrev han i invitationen.

- Hold kæft, hvor vi grinede. Vi mente ikke, at PET-folkene var onde, de var bare ikke særlig kloge, siger Ole S. D. Hansen.

I dag er de unge kedelige

- I dag er ungdomspolitikere så højtidelige. Nogle kedelige dryshoveder, I min tid var det sjovt, og [Klager] var den sjoveste.

Men agent? Talentspejder? Vrøvl.

Samme dag bragte bt.dk artiklen "*Dokumenter afslører: Kendt skatteekspert hjalp KGB*". Af artiklen fremgik følgende:

"Under den kolde krig hjalp skatteekspert beredvilligt den fjendtlige efterretningstjeneste KGB med at skaffe kontakt til politikere, der senere skulle hverves som agenter. Selv siger [Klager]: 'Vi diskuterede bare politik'".

En af Danmarks bedst kendte og mest respekterede skatteeksperter, medlem af Skatterådet [Klager], fungerede under den kolde krig som 'talentspejder' for den fjendtlige sovjetiske efterretningstjeneste KGB. Han plejede hyppig kontakt med en KGB-officer i København og førte – frygtede PET – et omfattende kartotek over ansatte i politiet.

Disse påstande fremgår af en række dokumenter fra Politiets Efterretningstjeneste, PET.

Den i dag 68-årige [Klager] vakte første gang PETs interesse i 1966, da han som 21-årig var medlem af landsledelsen i SUF, Socialistisk Ungdoms Forum. De følgende to år var [Klager] under delvis overvågning af agenter fra PET.

PET frygtede, at hans forhold til især en KGB-agent på den sovjetiske ambassade ville udvikle sig 'konspirativt' og dermed ulovligt. Ifølge PETs kilder skulle [Klager] føre et kartotek over 2.000 politifolk, og PET frygtede, at [Klager] ville videregive nogle af disse oplysninger til KGB.

Læs resten af historien i dagens udgave af BT.

Her får du også:

- *Socialistisk frontkæmper: 'Vi havde ingen respekt for PET'*

- *Gert Petersen gik i nettet*

Til artiklen var indsat et billede af [Klager] med billedteksten:

"Under den kolde krig hjalp skatteekspert beredvilligt den fjendtlige efterretningstjeneste KGB med at skaffe kontakt til politikere, der senere skulle hverves som agenter".

bt.dk bragte den 9. juli 2013 artiklen "*KGB-spion var farlig for Danmark*". Af artiklen fremgik følgende:

"KGB-hygge med vodka og 'politisk snak' med unge på venstrefløjen havde ét formål – at skaffe spioner til Sovjet, siger tidligere PET-chef.

Når en spion for den fjendtlige sovjetiske efterretningstjeneste KGB under den kolde krig ved en lang række møder drak, festede og 'diskuterede politik' med unge danske politikere på venstrefløjen, var det 'alt andet end for sjov' - men et uhyre avanceret forsøg på at hverve spioner i Danmark, der var villige til at forråde deres fædreland til fordel for Sovjetunionen.

Tidligere politimester Jørn Bro, ansat i Politiets Efterretningstjeneste i koldkrigsårene 1965-1977, senest som souschef, fortæller, at én af tidens mest ihærdige KGB-officerer, Viktor Dmitrievich Lipskij, der i 1963 blev udstationeret i København, havde til opgave at udføre det, der i efterretningsprog kaldes 'hvervning til dybfryseren'.

Lovende ungdomspolitikere

Lipskij skulle skaffe sig et nært forhold til lovende ungdomspolitikere i håb om, at de fattede sympati for ham og den sovjetiske sag; derpå skulle en hvervning sættes i gang.

- Lipskij var KGB-talentspejder. Han skulle fokusere på de unge, der – endnu – ikke var noget som helst, men til gengæld kunne udvikle sig til betydningsfulde personer indenfor erhvervsliv, kulturliv, embedsværk eller politik.

Tæt og fortroligt forhold

Af de mange, han havde kontakt til, var det håbet, at forholdet til nogle enkelte kunne udvikle sig tæt og fortroligt. Det, vi dengang frygtede, var, at nogle af disse unge 10-20 år senere havde fået virkelig betydningsfulde stillinger i samfundet, hvorpå de skulle 'genoplives' af KGB - og så var parate til levere oplysninger af stor betydning til KGB, siger Jørn Bro.

BT beskrev i går, at den kendte SF'er og medlem af Skatterådet, [Klager], i 1960'erne – ifølge dokumenter fra PET – fungerede som 'talentspejder' for KGB. Han var centrum i en kreds af unge på tværs af det politiske spektrum, der plejede tæt omgang med KGB-officer Viktor Lipskij, og [Klager] sørgede

for, at Lipskij blev introduceret til mange forskellige politikere, herunder også SFs senere formand Gert Petersen, der endte med at udlevere visse oplysninger til KGB.

Tidligere politimester Bro siger, at det 'umiddelbart virker harmløst', at en diplomat mødes med unge - også selv om diplomaten repræsenterede Sovjet:

- Det var i sig selv helt igennem lovligt, at en ung diplomat, en glad og munter gut som Lipskij, der havde fri adgang til vodkaflasker, førte livlige og fornøjelige drøftelser med unge politikere; mange mente endda, at den slags mellemfolkelig forståelse skulle fremmes, og derfor måtte vi som efterretningstjeneste træde meget varsomt. Men det ændrer ikke ved, at vi så alvorligt på det, fordi der ikke var nogen som helst tvivl om, at det selvfølgelig gik ud på at hverve folk til KGB, siger Jørn Bro.

Han beskriver Lipskij som en 'ny type KGB-officer', der vakte opsigt hos PET, da han i 1963 kom til København og straks optog kontakt med unge politikere, ikke kun kommunister, men også socialdemokrater, SFere og endda ungkonservative.

- Viktor Lipskij var veluddannet, beleven, akademiker. Han havde, som flere af de yngre KGB-folk på det tidspunkt, glimrende sprogkundskaber, siger Jørn Bro, der fortæller, at 'Lipskijs type afløste de noget mere skumle KGB-typer, som kunne genkendes på meget lang afstand fordi deres habitter tydeligvis ikke var skåret i Vesteuropa. Det var tunge typer, de var kropsligt tunge, med et tungt sind; de mente ikke, at der var noget at grine af'.

Den 'nye' type KGB-agenter var ekstremt professionelt trænet i kildehvervning og -føring, hvilket var 'en akademisk disciplin' i den sovjetiske efterretningstjeneste."

Til artiklen var indsat tre billeder. Læseren kunne skifte mellem de tre billeder i et slideshow.

Det første billede var et foto af [Klager] med billedteksten "Den kendte SF'er og medlem af Skatterådet [Klager], i 1960'erne [1960'erne. Pressenævnet] – ifølge dokumenter fra PET – fungerede som talentspejder for 'KGB'"

Det andet billede var et billede af [Klager] med billedteksten "Kommunal skatterevisor [Klager]".

Det tredje billede var en faksimile af BT's avisartikel "*Skatteekspert hjalp KGB*" af den 8. juli 2013.

2. Parternes synspunkter

2.1 [Klager]s synspunkter

[Klager] har anført vedrørende artiklen "*Dokumenter afslører: Kendt skatteekspert hjalp KGB*" på bt.dk, at den indeholder en række udokumenterede anklager mod klager, herunder udsagn om, at klager var talentspejder for KGB under den kolde krig. Klagers svar på beskyldningerne fremgår ikke af artiklen. Artiklen opfordrer afslutningsvis læseren til at "læs[e] resten af historien i dagens udgave af BT". Det er således kun købere af den trykte avis, der får mulighed for at se begge sider af sagen.

[Klager] har videre anført, at BT's spiseseddel og forside "*Ven med KGB*", samt overskrift, underrubrik og indledning i den tilhørende artikel "*Skatteekspert hjalp KGB*" giver et misvisende billede af, hvad der faktisk er det samlede indhold i selve artiklen. Artiklen betegner flere gange [Klager] som "skatteekspert". Dette må af læserne forstås sådan, at klager i sin egenskab af skatteekspert havde kontakt med den sovjetiske diplomat. Dette er yderst vildledende, da klager var universitetsstuderende på det pågældende tidspunkt samt ansat på første år som studentermedhjælper i Statens Ligningsdirektorat.

[Klager] har anført, at de tre billeder af klager, som illustreres i bt.dks artikel "*KGB-spion var farlig for Danmark*" af 9. juli 2013 er misvisende for artiklens indhold. Klager er kun nævnt i én sætning i artiklen, som handler om Viktor Lipskij og tidligere PET-chef Jørn Bros omtale af dennes arbejde. Således er de bragte billeder misvisende og injurierende.

I forlængelse heraf insinuerer artiklen ved sætningen, "BT beskrev i går, at den kendte SF'er og medlem af Skatterådet [Klager], i 1960'erne – ifølge dokumenter fra PET – fungerede som 'talentspejder' for

KGB”, at BT i den trykte avis har afsløret klager som værende i KGB’s tjeneste. Dette er ikke tilfældet, hvorfor artiklens indhold er misvisende.

Af BT’s artikel fremgår, at ”Disse påstande [påstandene mod [Klager]] fremgår af en række dokumenter fra Politiets Efterretningstjeneste.”

Dette må af læseren forstås, som BT er i besiddelse af en række PET-dokumenter. Læsning af de faktiske oplysninger i artiklen viser dog, at der formentlig ikke er tale om, at BT har haft adgang til en række PET-dokumenter, men at der er tale om et opkog fra PET-kommissionens beretning, bind 7 ”PETs overvågning af politiske parter, 1945-1989”, s. 192-195.

Det er i strid med almindelig presseetik, når det af en artikel fremgår, at artiklen påstande bygger på originalkilder, når det ikke er tilfældet. Der er endvidere i strid med almindelig presseetik og formentlig også i strid med lovgivningen, når BT ud fra PET-kommissionens beretninger navngiver en person, der er refereret til i kommissionsberetningen, når henvisningen i beretningen er anonymiseret, fordi det aldrig er påvist, at den pågældende har foretaget ulovlige eller strafbare handlinger. Eller rettere i dette tilfælde, er påvist, at den pågældende ikke har foretaget sådanne handlinger.

Det var vigtigt for Folketinget i forbindelse med forberedelserne til kommissionens arbejde at omtale af registrerede personer og oplysninger om personer, som aldrig er blevet bevist har foretaget ulovlige handlinger, og personer som aldrig er blevet straffet, skulle anonymiseres.

Da klagen angår, at BT angiver fejlagtigt angiver at have nye dokumenter, er det derfor direkte injurierende, når navngivningen af klager i artiklerne begrundes med, at Pressenævnet har afgjort, at det har almen interesse, hvilke danskere der fungerede som Stasi-agenter. Klager har aldrig været agent, talentspejder eller ansat ved KGB, men blot bekendt med en ansat ved den sovjetiske ambassade.

2.2. BT’s synspunkter

BT har anført, at det er almindeligt, at medierne ikke stiller deres fulde indhold gratis til rådighed. Således skal netavisens artikel ses som en ’teaser’, der blot henviser til den trykte artikel. I den forbindelse fremgår det allerede af underrubrikken med sætningen ”Vi diskuterer bare politik”, at [Klager] afviser PET’s anklager.

BT har videre anført, at spisesedlen og forsiden ”*Ven med KGB*” er en nøgtern gengivelse af selve artiklens veldokumenterede indhold. Udtrykket ”ven” er mildt i forhold til karakteren af de kontakter, [Klager] har haft med KGB.

Udtrykket ”skatteekspert” bruges udelukkende til at identificere [Klager], som er skatteekspert og alene er kendt som dette. Det bemærkes, at klager ikke har protesteret mod udtrykket ved BT’s forelæggelse af artiklens udkast. Det findes derfor ikke troværdigt, at klager skulle finde det kritisabelt, at han betegnes som skatteekspert på forsiden.

Angående de tre billeder ved bt.dks artikel ”*KGB-spion var farlig for Danmark*” har BT anført, at opstillingen er uheldig og kan give læseren anledning til at tro, at den omtalte spion er [Klager]. Billederne er derfor fjernet.

Påstanden om, at BT’s artikel alene er baseret på et opkog af PET-kommissionens rapport er ikke korrekt. Dette ses alene af, at BT har været i stand til at identificere [Klager] til trods for, at han ikke nævnes ved navn i PET-rapporten. PET-kommissionens rapport er blot én ud af flere kilder, hvilket også fremgår af artiklen. De øvrige kilder er anonyme, hvorfor kildegrundlaget ikke kan uddybes yderligere.

Angående BT’s navngivelse af [Klager] har BT anført, at navnebeskyttelsen fraviges, da almen interesse kræver det. Klager er en kendt person, og beskyldningerne er veldokumenterede. Endvidere har BT forelagt beskyldningerne for klager inden publiceringen af artiklerne.

3 Pressenævnets begrundelse og afgørelse:

I sagens behandling har følgende nævnsmedlemmer deltaget:

Martin Lavesen, Inger Bach, Lene Sarup og John Meinert Jacobsen.

Spørgsmålet om, hvorvidt straffeloven er overtrådt henhører under domstolene og falder uden for nævnets kompetence. Dette forhold behandles derfor ikke.

I medfør af medieansvarslovens § 49 har Pressenævnet kompetence til at pålægge redaktøren for det indklagede medie at offentliggøre nævnets kendelse. Det ligger derimod uden for nævnets kompetence at pålægge et medie at undskylde for artikler efter medieansvarsloven.

Det følger af de vejledende regler for god presseskik, at det er mediernes opgave at bringe korrekt og hurtig information. Så langt det er muligt, bør det kontrolleres, om de oplysninger, der gives eller gengives, er korrekte. Oplysninger, som kan være skadelige, krænkende eller virke agtelsesforringende for nogen, skal efterprøves i særlig grad, inden de bringes, først og fremmest ved forelæggelse for den pågældende. Forelæggelse bør ske således, at der gives den adspurgt rimeligt tid til at svare. Angreb og svar bør, hvor det er rimeligt, bringes i sammenhæng og på samme måde. Dette gælder i særlig grad krænkende eller skadelige udsagn. Overskrifter og mellemrubrikker skal i form og indhold have dækning i den pågældende artikel eller udsendelse. Det samme gælder de såkaldte spisesedler. Dette følger af punkterne A.1, A.3, A.4 og A.6. Herudover skal meddelelser, der kan krænke privatlivets fred, undgås, medmindre klar almen interesse kræver offentlig omtale. Det enkelte menneske har krav på beskyttelse af sin personlige anseelse jf. punkt B.1.

Pressenævnet finder, at artiklen på BT's hjemmeside "*Dokumenter afslører: Kendt skatteekspert hjalp KGB*" af den 8. juli 2013 kan betragtes som en selvstændig artikel. Nævnet finder det beklageligt, at BT bringer en mindre selvstændig artikel med de omhandlede påstande på sin hjemmeside og først i en ny selvstændig artikel i trykte avis bringer resten af "historien", herunder klagers svar på angrebet. Da det imidlertid med tydelighed fremgår, at den fulde artikel kan læses i den trykte avis, ligesom klager i artiklens første afsnit på hjemmesiden citeres for blot at have diskuteret politik med den angivne medarbejder på den russiske ambassade, finder nævnet ikke fuldt tilstrækkeligt grundlag for at udtale kritik.

Angående betegnelsen af [Klager] som "skatteekspert" finder Pressenævnet, at dette hverken giver anledning til at tro, at [Klager] var skatteekspert på det i artiklen omhandlende tidspunkt eller at hans daværende kontakter til en mulig KGB-agent skulle have forbindelse til hans nuværende erhverv. Nævnet finder derfor ikke anledning til at udtale kritik heroverfor.

Nævnet finder, at [Klager]'s tidligere relationer i forhold til en mulig KGB-agent er af almen interesse. Pressenævnet finder ikke, at det er i strid med god presseskik, at klagers navn er offentliggjort i forbindelse med artiklen. Klager har fået forelagt beskyldningerne. Parterne har imidlertid modstridende forklaringer angående den fulde dokumentation af beskyldningerne. Efter en samlet vurdering, herunder artiklernes indhold, gengivelsen af klagers svar på de angivne påstande, parternes forskellige oplysninger omkring en del af dokumentationen og det forhold, at Pressenævnet ikke har mulighed for at tage stilling til hvilken forklaring, der er den rigtige, finder nævnet ikke fuldt tilstrækkeligt grundlag for at udtale kritik.

Angående artiklens spiseseddel og forside "*Ven med KGB*" af den 8. juli 2013 finder nævnet, at dennes indhold har dækning i selve artiklen. Nævnet udtaler derfor ikke kritik.

Pressenævnet finder derimod, at de tre billeder af [Klager] på bt.dk's artikel "*KGB-spion var farlig for Danmark*" er misvisende i forhold til artiklens indhold. Billederne insinuerer, at [Klager] var KGB-spion. Da billederne, efter det for Pressenævnet oplyste, endnu ikke er fjernet fra artiklen, udtaler nævnet sin kritik.

I medfør af medieansvarslovens § 49 pålægger Pressenævnet herefter den ansvarshavende redaktør af bt.dk at offentliggøre følgende:

"[Rubrik]

Pressenævnet kritiserer bt.dk

[Underrubrik]

Billederne bragt i forbindelse med en artikel antyder, at manden på billedet var spion

[Tekst]

bt.dk bragte i juli artiklen *KGB-spion var farlig for Danmark*. Den handler om, hvordan KGB ifølge PET skaffede spioner. I forbindelse med artiklen bragte bt.dk billeder af en kendt skatterevisor, som bt.dk dagen før havde skrevet om i forbindelse med relationer til KGB.

Ved at bruge billeder af skatterevisoren på den måde, insinuerede bt.dk, at han var spion, hvilket ikke stemmer overens med teksten i artiklen. Da bt.dk ikke har fjernet billederne, udtaler Pressenævnet kritik.

Hele kendelsen kan læses på www.pressenaevnet.dk”

* * *

Pressenævnet bemærker, at nævnet i sin årsberetning for 2005 præciserede praksis vedrørende offentliggørelse på internettet. En kendelse bør bringes i mediet i en periode, der svarer til den tid, i hvilken den påklagede artikel har været bragt, og der bør oprettes et link til kendelsen fra artiklen, hvis denne fortsat bringes på hjemmesiden.

Afgjort den 24. september 2013